

Familjehems

nytt

Nr 4 2018 Årgång 35

Tema

Barnens rätt till delaktighet

Familjevårdens Centralorganisation för
familjehem, jourhem och kontaktfamiljer

Nr 4 2018 Årgång 35

Familjevårdens Centralorganisation är en ideell organisation som vänder sig till alla som arbetar med barn, ungdomar och vuxna, vilka omfattas av insatser från socialtjänsten.

Kansli

FaCO c/o Barbro Bengtsson
Kvarnåsvägen 17
691 91 Karlskoga
Tel: 0586 – 556 13
E-post: mejla@faco.nu
Hemsida: www.faco.nu
Pg: 98 58 18-4

Medlemsskap i FaCO 400:- (fr. 2019)
Prenumerationer 400:-

Medlemstelefon Åsa Gustafsson
076 – 06 91 706

Redaktion Annelie Hed

Annonser Annelie Hed
mejla@faco.nu

Annonspriser

1/1 sida 6 800:- 1/2 sida 3 800:-
1/4 sida 2 400:- 1/8 sida 1 500:-
För mer information, se hemsidan.

Redaktionens policy

Vi vill verka för en debatt kring samhällsvården av barn och för en öppen dialog mellan dem som jobbar med det. Artikelförfattares åsikter och synpunkter delas inte alltid av FaCO. Ändringar och omskrivningar av texter görs ibland för att inte röja barns identitet. Vi förbehåller oss rätten att vid behov förkorta och redigera texter. Publicerade artiklar och berättelser kan även komma att publiceras på hemsidan. Personer på bilder har ingen anknytning till artiklarna, om det inte särskilt anges.

Nästa utgivning

Tidningen utkommer med 4 nr. per år
Nr. 1/2019 utkommer i mars.
Manusstopp 1 februari.

Omslagsbild Stock Photo

Ansvarig utgivare Gunnar Bjälkebring

Tryck & layout Bok & Tryck AB

ISSN 2002-0694

Insidan

Inom FaCO är de flesta medlemmar inte aktivt verksamma i föreningens arbete. Några lägger dock ner mycket tid på att påverka familjevårdens förutsättningar och driva FaCOs mål vidare genom att framföra medlemmarnas åsikter.

Man kan se den här eldsjälens framför sig; hon/han som engagerar sig och är aktiv i många år och lägger ned hur mycket tid som helst. Den personen kanske inte finns på samma sätt idag. Jag tror att man måste se det ur ett nytt perspektiv. Alla insatser är lika viktiga och man behöver inte en person som gör allt på en gång. Vi behöver hitta flera som gör små saker. Det tror jag är nyckeln; att hitta tydliga uppdrag som är avgränsade enligt den tid var och en kan lägga ner.

Jag har funderat mycket på vilken medlemsnytta FaCO utgör.

Det är ingen enkel ekvation, eftersom vi medlemmar har olika syfte för att ingå i föreningen. En del går med för att ge/få t.ex. råd och stöd eller påverka beslutsfattare. En del går med för att följa med i det som händer inom vårt område, utbildning o.s.v.

”Ett är i alla fall säkert, vi har något gemensamt! Det är engagemanget för familjevården och för de barn och ungdomar som behöver trygga vuxna för kärlek och omsorg.”

När vi engagerar oss bygger vi gemenskap. Det skapar nya nätverk, vilket ökar det sociala kapitalet som ger grunden för utbyte av kommunikation. Det ger oss mycket i form av kunskap och erfarenhet som får spridning genom föreningen.

I förlängningen förebygger det sociala kapitalet utanförskap. När människor går ihop och gör saker tillsammans för något de brinner för, ökar styrkan och kraften och känslan av ensamhet minskar.

Alla vi medlemmar har dessutom en möjlighet att vara med och påverka det som engagerar oss allra mest.

FaCO har ökat sitt medlemstal, och jag vill passa på att hälsa alla nya medlemmar välkomna till föreningen. Med ett ökat medlemsantal är min förhoppning att vi också kan bli fler som vill vara med och påverka FaCOs arbete med utvecklingen av familjevårdens och de placerade barnens villkor.

Det är vi medlemmar som gemensamt utgör föreningen FaCO.

Dina åsikter är viktiga! Berätta vilka frågor som ligger dig varmast om hjärtat. Skicka gärna en e-post på mejla@faco.nu

Maria Magnusson Romell

Kontaktpersoner

Skåne

Anna 073-358 85 46

Västra Götaland

Åsa 070-630 42 57

Södermanland

Gunnar 070-395 78 66

Värmland

Barbro 0586-556 13

Västmanland - Uppland

Annelie 070-757 54 25

Närke

Anne 073-084 12 90

Övriga Sverige

Maria 070-580 31 71

Innehåll *Familjehemsnytt* nr 4 2018

Insidan	2
Vad händer i FaCO	3
Biologiska barn behov av stöd?	4-5
Tema: "Barns rätt till delaktighet"	6-11
Barnperspektiv	12
Boktips barn	13
Insändare	14-16
Besök från London	17
Familjen Svensson	18-19
FaCOs medlemsstöd	20
Insändare och boktips	21-22
Aktiviteter	23
Nästa nummer	24

Vad händer i FaCO!

- Styrelsen har haft arbetsmöte i Uppsala för att dra upp riktlinjer för aktiviteter och engagemang under 2019.
- Medverkar i referensgrupp i Framtidens socialtjänst/ Statens offentliga utredningar. Nästa möte i referensgruppen är 181204.
- Har deltagit i Socialstyrelsens enkätundersökning. Frågor om stödmaterial inom familjehemsvården gällande umgänge mellan familjehemsplacerade barn och barnets föräldrar.
- Deltar i kunskapsmyndigheterna Forte och SBU:s enkätundersökning för att ringa in områden för forskningen de närmaste 10 åren. Forskningen ska ge stöd till socialtjänsten och svara på frågan "gör vi rätt saker"
- Deltar i Brittiska fosterhemsforskningen
- Planerar inför kongressen den 190511-12 som kommer att hållas i Närke. Information om föreläsare kommer i nästa nummer av Familjehemsnytt.
- Stödverksamheten inom FaCO pågår dagligen. Det är ca 25 familjehem som hör av sig via mail eller telefon för råd, stöd och annan hjälp varje månad
- Västmanland – Uppland fortsätter med familjehems-träffar varje torsdag
- Region Värmland har tillsammans med Värmlands familjehem haft en familjehemsdag.
- Familjehemsträff i Södermanland 23 oktober.
- Handledningsgrupp startas i Västerås. Handledningen är kostnadsfri för medlemmar.

*FaCO:s styrelse önskar
Er Alla en God Jul och
ett riktigt Gott Nytt 2019!*

Foto: Lillsan Ljung

Vuxna biologiska barn, behov av stöd som barn eller inte?

Rapporten om vuxna biologiska barn är andra delen i Familjehemspoolens undersökning om biologiska barns önskan om stöd från Familjehemspoolen. I den första delen försökte vi ta reda på de hemmaboende biologiska barnens inställning till stöd från oss. I föreliggande rapport vänder vi oss till numera vuxna biologiska barn och deras syn på vad de önskar att de hade fått för stöd.

Vid rekrytering av familjehem har vi privata aktörer liksom socialtjänsten ett ansvar att inte bara se på familjen utifrån en potentiell placerad persons perspektiv, utan även ur det biologiska barnets perspektiv. Hur blir det att vara ett biologiskt barn i den här familjen ifall de tar emot en person i sitt hem? Det är lätt att tänka att socialtjänsten bara är till för de placerade barnen men bestämmelserna i 1 kap 5 § Socialtjänstlagen samt rättigheter i Barnkonventionen omfattar alla barn i samhället.

Forskning kring de biologiska barnens situation i familjehem är undermålig, inte minst i Sverige. De vuxna i familjehem är givetvis de som ska ta ansvaret för den placerade, men av uppenbara skäl förändras situationen även för de biologiska barnen. Kan konsekvenserna detta medför belysas vetenskapligt skulle förändringar kunna göras som gynnar utveckling och situation, framförallt för de biologiska barnen, och i förlängningen även för de barn som placeras i familjehem.

Begreppet ”biologiskt barn” i familjehem har under många år använts i forskningssammanhang och på fältet. Vi kan se tveksamheter i begreppets natur; vissa familjehem har adopterade barn, egna barn eller partners barn

från andra förhållande, vårdnadsöverflyttade barn osv. Vi hoppas och tror att detta begrepp kommer att diskuteras mer i framtiden, allt eftersom området blir mer vetenskapligt undersökt. Vi har dock valt att använda oss av ’biologiska barn’ i båda våra rapporter då det är det begrepp som hittills är mest vedertaget.

Rapporten är baserad på en webenkät med syfte att undersöka numera vuxna biologiska barns uppfattning om stödet från Familjehemspoolen. Resultaten i studien visar att även de numera vuxna biologiska barnen föredrar att stödet kommer från föräldrarna i första hand och att de anser det stödet tillräckligt. Det som emellertid upplevts negativt är bristen på information om barnet/den unge innan placering. Detta stämmer väl överens med undersökningen som riktade sig till biologiska barn som fortfarande bor hemma och det är även samma tema som återkommande får lägst poäng i vår årliga utvärdering till familjer som tar emot uppdrag från Familjehemspoolen. Det finns inte vetenskapliga utvärderingar eller studier på detta område så orsakerna kan vi bara spekulera i.

Vuxna biologiska barn ger svar som i det stora hela stämmer väl överens med de svar som vi fick när vi

Foto: Ulfsan Ljung

Foto: Ulfsan Ljung

undersökte hemmaboende biologiska barn. Kanske att biologiska barn som flyttat hemifrån generellt sett gav en ännu lite mer positiv bild av att växa upp i familjehem. Ingrid Höjer beskriver i sin avhandling «Fosterfamiljens inre liv» (2001) att framförallt familjehemsammor har ett positivt filter som läggs på när de intervjuas om de biologiska barnens upplevelser att vara familjehem, och diskuterar om uppfattningen av att vara familjehem verkligen är så positiv som uttrycks och att de negativa sidorna filtreras bort. Vi kan ställa oss frågan om tiden också ger ett liknande filter för vuxna biologiska barn.

» Kanske kan det också bero på att biologiska barn som är äldre har haft mer tid på sig att upptäcka de positiva erfarenheterna det innebär att växa upp i en familj som tar emot barn och unga som inte kan växa upp i en ursprungsfamilj.»

Det skulle vara intressant att undersöka den saken vidare, samt att göra en jämförelse med något slags nationellt snitt. Dessvärre har vi inte hittat någon studie som liknar vår. De undersökningar som har gjorts har framförallt berört ämnet biologiska barns uppfattning av att vara biologiskt barn i en familj som tar emot placeringar. Ingen, som vi har hittat, har undersökt biologiska barns uppfattning om stöd i sin roll som del i ett familjehem.

Det som vi kan konstatera är att biologiska barn i vår organisation generellt sett inte önskar stöd från oss som verksamhet, utan önskar att stödet till dem även fortsättningsvis sker via föräldrarna. Efter den första undersökningen framställde vi en broschyr/infokort till biologiska barn som innehåller kontaktinfo till konsulenten. Detta framförallt ifall biobarnet vill ha hjälp att lyfta ett ämne med sina föräldrar som är svårt att prata om eller som barnet inte uppfattar sig ha fått gehör för. Eller om det uppstår en situation när biobarnet inte kan/vågar/vill prata med sina föräldrar utan i första hand med någon utomstående. Ämnet ska förstås vara kopplat till deras situation som familjehem.

Vår målsättning är att fortsatt på olika sätt försöka uppmärksamma de biologiska barnens viktiga roll i uppdragen och att de får det stöd som den och de är i behov av. Vi riktar ett stort tack alla biologiska barn och vuxna för era kloka synpunkter som har bidragit till också denna viktiga rapport.

Familjehemspoolen. Genom samordnare Caroline Åkerhielm och konsulent Christina Blennow

Kontakta Familjehemspoolen om ni vill ha tillgång till delrapporten i sin helhet. www.familjehemspoolen.se

Låt oss bli anställda

Debatt i Ekuriren

Gunnar Bjälkebring vill att alla de som har familjehem blir anställda i stället för att få arvode och ersättning för utlagda kostnader.

Socialstyrelsen håller på att arbeta om socialtjänstlagen. Glöm inte oss som gör ett bra jobb som familjehem och tar emot de svåra uppdragen. Låt oss bli anställda och ge oss de rättigheter som anställda har i Sverige för vi gör ett jättebra jobb med våra barn och ungdomar.

I många år har jag varit familjehem och tagit mot barn och ungdomar som behöver stöd och hitta ett nytt sätt för dem att klara sig i dagens samhälle och skola. Under de sista tio åren har problemen blivit svårare och många mår så dåligt och det tar mycket tid att stödja.

Socialtjänstlagen säger att har man familjehem får man inte ha den ersättningen som sin huvudsakliga inkomst. De säger att alla familjehem måste ha en annan inkomst och oftast är det ett annat jobb. När man jobbar med dem som har det lite svårare som ung människa, som exempelvis inte har gått i skolan på många år, mår så dåligt att man inte äter eller fått en diagnos från barn- och ungdomspsykiatrien, då är det mycket svårt att ha ett vanligt jobb på sidan om. Själv har jag utbildat mig för att kunna hjälpa mer och en del av mina utbildningar har jag fått betala själv.

När jag tar ett uppdrag är det en handläggare inom socialförvaltningen som är den som har uppdraget att göra så det fungerar. Jag får ett arvode från kommunen och en kostnadsersättning för utgifter för ungdomen. Arvodet är min "lön" men jag är inte anställd av kommunen. När jag tar ett uppdrag som familjehem har jag ingen rätt att få a-kassa, ingen semester, ingen tjänstepension, ingen rätt att få ersättning när jag är sjuk. För jag jobbar inte.

Det är handläggaren som bestämmer om ungdomen ska flytta för att handläggaren kanske tycker att det inte går bra. I och med det försvinner min ersättning. Handläggaren har ett uppdrag att stödja mig när jag har en placering men ofta kommer de bara på besök när de hört av ungdomen att något är fel eller att de försöker straffa ut sig. Då kan man bli uppkallad till socialkontoret och få en utskällning utan att man fått veta vad det handlar om.

Skulle man som familjehem börja ställa krav så blir man jobbig och då får man inget uppdrag av socialkontoret. Därför vågar inte vi ta upp vissa saker och försöker lösa det själva, för man vill inte att den ungdomen som bor hos oss ska bli tvungen att flytta på grund av att ingen kan se helheten runt individen.

Varför tycker jag att vi är dagens stutare. Vi har inga rättigheter utan bara en del skyldigheter och vissa av handläggarna betar sig som en brukspatron.

*Gunnar Bjälkebring
Systemterapeut / snart samtalsterapeut*

Familjehemsträff

Lördagen den 14 september kl 11-14:00 anordnade Region Värmland, med Elisabeth Rune m fl i spetsen (anställd vid Karlstad socialtjänst) en Familjehemsträff, för familjehem i Värmland. Stället vi var på var Mariebergsskogen i Karlstad. Ni som aldrig varit där, ÅK DIT!!

Mariebergsskogen är en stadspark, skänkt av Dr Konrad Höök, på 1800-talet, till kommunen. Där finns gamla byggnader från olika delar av Värmland, massor av djur, lekpark, vandringsleder, fågeltorn, badstrand, Naturrum (en byggnaden med massor av info, servering och filmvisning)

Vädret visade sig från sin bästa sida, med sol och värme. Först startade vi med en fin åktur med Konrad Höök (Mariebergsskogens tåg, med guidning) Efter den begav vi oss till grillen, där korvarna låg och väntade på att bli uppätta! Kaffe, saft, bullar och kakor serverades också. Till barnens, och ungdomarnas (när pinsamheten släppt) glädje, fanns också en fiskdamm, att hala upp godispåsar.

Det stora området är perfekt att ströva omkring på, för små otåliga ben, eller för lite större, när de vill gå iväg "lite själva." Vi som har lite större barn (ungdomar) avslutade dagen med bio, och Mac Donalds.

Renée & Nina

” Vädret visade sig från sin bästa sida, med sol och värme. Först startade vi med en fin åktur med Konrad Höök (Mariebergsskogens tåg, med guidning) ”

Foto: Renée Wikström

Foto: Renée Wikström

Foto: Renée Wikström

Höstläger i Ammenäs

Efter den varmaste sommaren på många, många år var det dags för vårt årliga höstläger i Ammenäs. När vi kom fram var badtunnan på plats, så det var bara att sätta igång att elda. Snart var den varm nog att bada i till glädje för barnen. Bastun värmdes upp och några vågade ta ett dopp i havet. Kvällarna ägnades åt pyssel, pingis och vi fick mycket tid för vuxenprat. Efter en helg i Ammenäs så känner jag mig laddad inför den långa mörka hösten.

Foto: Isa Gustafsson

Aktiviteter

Boka din plats redan nu!

FaCO håller kongress i Örebro 12 maj 2019. Dagen innan kongressen, 11 maj, hålls en heldagsföreläsning/utbildning

”Vuxenledarskap – med närhet, respekt och gränser” med Åsa Schill från Family-Lab
”Från lydnad till ansvarstagande”, ”Att sätta gränser utan att kränka”, ”Barn behöver vuxnas ledarskap”

och Relationskompetens – yrkesprofessionell utveckling” är underrubriker för dagen.

Föreläsningen/utbildningen är gratis för medlemmar! Icke medlemmar 200 kr, anmälan är bindande. Mer information om tid och plats kommer i nästa nummer av Familjehemsnytt.

Anmälan kan göras på vår hemsida www.faco.nu eller vi mail: mejla@faco.nu

Tiden går fort när man har roligt...

Boka redan nu in 30 maj–2 juni 2019! Vad händer då? Det är ju Kristi Himmelfärdshelgen med lägret i Uskavi!

På lägergården vid sjön Usken utanför Nora, träffas placerade och biologiska barn tillsammans med sina familjehem för att umgås under lättsamma former. Mer information angående boende, priser m.m. kommer senare. (Som vanligt kan man välja enkelt vandrarhemsboende, stuga, eller om man har husvagn/husbil). Det viktiga nu är:

BOKA HELGEN I KALENDERN!

VÄLKOMNA hälsar FaCO genom Annsan Palmberg

”Vuxenledarskap – med närhet, respekt & gränser”

Family-Lab är den svenska delen av en internationell utbildnings- och rådgivningsorganisation grundad av författaren och terapeuten **Jesper Juul**. Jag som föreläser denna dag heter **Åsa Schill** och har arbetat aktivt som föreläsare och utbildare inom Family-Lab sedan 2009.

Från lydnad till ansvarstagande

Förr präglades relationerna mellan barn och vuxna av en ”lydighetskultur”.

Så är det inte i dag. Dagens unga uttrycker med stor självklarhet sina åsikter och känslor, argumenterar och förväntar sig att bli tagna på allvar.

För de som själva vuxit upp under en tid när barn i allmänhet var rädda för vuxna, väcker dagens frimodighet inte enbart glädje utan också frustration. Många upplever vanmakt och osäkerhet.

Att sätta gränser utan att kränka

Hur kan man som vårdnadshavare på bästa sätt tackla konflikter?

Med ömsesidig lyhördhet och respekt för såväl barnets som den vuxnes personliga gränser. När vi lyckas med detta undviker vi att kränka barnen och hjälper dem att växa upp till trygga och socialt kompetenta individer.

Barn behöver vuxnas ledarskap

Det ideala vuxna ledarskapet är: förutseende, empatiskt, flexibelt, dialogbaserat och hänsynsfullt. För att klara av detta även i utmanande situationer behöver vi utveckla vår personliga auktoritet. Detta kommer vi att arbeta med denna dag. Att lära känna och utveckla vår personliga auktoritet, för ett tydligt men icke kränkande ledarskap.

Relationskompetens – yrkesprofessionell utveckling

Föreläsningens centrala begrepp är relationskompetens, det är nyckeln till den omsorg, lyhördhet och respekt som alla parter behöver. Den vuxne utvecklar sin relationskompetens i samspel med barnen och ungdomarna, medan dessa samtidigt bland annat utvecklar sin sociala kompetens.

”Det är relationens kvalitet som avgör hur väl inläring, trivsel och samspel kommer att fungera.” Jesper Juul

Välkommen!

Åsa Schill

admin@family-lab.se • www.Family-Lab.se

Family-Lab, Storgatan 3, Göteborg • 0704-82 66 14

"Du har förmågan och kraften att skapa de förändringar du vill ha, men du behöver börja där du är."

Lee Seger

Foto: Annan Palmberg

Nästa nummer *Tema: Ekonomi*

I nästa nummer, som kommer ut i mitten av mars, tar vi upp ekonomiska frågor t.ex. vad som gäller vid deklarationen? Vilka omkostnader ska man ersättas för? Finns det omkostnader som man får stå för själv och som måste betalas med arvodet? Vad är en beräkningsblankett och har man rätt att se den?

Har du egna frågor vill vi gärna få dem före den 1 februari till mejla@faco.nu

Manusstopp 1 februari och tidningen kommer ut i mars.